

DOI 10.37491/UNZ.109.6
УДК 349.42 (477)

Анна МІСІНКЕВИЧ¹

ОСОБЛИВОСТІ РЕФОРМУВАННЯ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД В УКРАЇНІ

Вивчаються екологічні та правові проблеми у сфері водних правовідносин в Україні. Автор у науковій праці аналізує критичний екологічний стан Чорного й Азовського морів, річок, озер, підземних вод України саме з початку повномасштабного вторгнення російської федерації на Україну та глобальність завданих екологічних збитків військовими діями ворога вищезазначеним природним ресурсам. У цій площині правовідносин відстежуються статистичні дані з офіційних публічних джерел та джерел органів державної виконавчої влади щодо екологічної катастрофи, яка простежується у водному середовищі України. Вивчаються інститут репарації коштів Російської Федерації в Україну за завдану шкоду навколишньому природному середовищу, зокрема водному фонду України, та шляхи його реалізації в правовій площині. Досліджуються нормативно-правові акти України, міжнародні договори, конвенції у сфері водних правовідносин, які спрямовані на здійснення охорони та раціонального використання вод та правові прогалини у сфері водних правовідносин, які Україна разом з міжнародними партнерами зобов'язані вирішити задля добробуту екологічного майбутнього для суспільства в цілому. У ключі євроінтеграційних процесів у Європейський Союз Україні потрібно на національному рівні здійснити імплементацію це

¹ кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри трудового, земельного та господарського права, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, misinkevych@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-2038-6188>.

багатьох директив Європейського Союзу у сфері екологічного законодавства, що стосуються водних відносин, та реформувати управлінський апарат водного фонду України. Вивчається механізм міжнародної співпраці між Україною та Королівством Данії в контексті удосконалення та оновлення управління підземними водами України в післявоєнний період часу. У процесі дослідження зазначається про необхідність реформування до сучасних європейських стандартів і вимог моніторингу вод на державному рівні та створення санітарних захисних зон для водного середовища в Україні задля здійснення в майбутньому охорони та відновлення водних ресурсів України й існування у подальшому в них екологічно здорової флори і фауни.

Ключові слова: водний фонд, Чорне море, Азовське море, водні правовідносини, водне законодавство, міжнародні договори, репарація, моніторинг вод, управління внутрішніми водами.

Постановка проблеми. В аспекті сьогодення в Україні вже на-зріла екологічна катастрофа щодо використання та охорони водних ресурсів на теренах України. До 2022 року в Україні також існували значні екологічні проблеми з водним фондом, але з початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації (РФ) екологічна ситуація у водних правовідносинах ускладнилася в геометричній прогресії, що і призвело до екоциду водного середовища в Україні. Необхідно зазначити, що за статистичними даними, які подані Державною екологічною інспекцією України, загальна шкода докільню від збройної агресії оцінюється у 3,82 трлн грн, з яких понад 96 млрд становить шкода водним ресурсам. Це включає забруднення поверхневих вод, засмічення відходами і незаконне використання водних ресурсів [1].

Варто зазначити, що особливу увагу потрібно звернути на критичну екологічну ситуацію у Чорному та Азовському морях, так як війна повністю знищує їхню морську флору та фауну. У ході війни під постійним забрудненням також перебувають прибережні території цих морів. Морське середовище Азовського та Чорного морів з 2022 року і донині забруднюється через авіаційне бомбардування, обстріли, вибухи від плавучих морських мін, а також від накопичення військових відходів (зруйнованої військової техніки, вбитих солдатів, різноманітних військових нерозірваних боєприпасів, які несуть неймовірну кількість різних токсичних та небезпечних речовин для всього живого). Доречно буде відзначити також, що морська екосистема потерпає від маневрування військових суден та запуску морських ракет із підводних човнів і військових кораблів. Багато таких ракет через невдалі запуски із морських суден є нерозірваними та залишаються на дні морів, і вони є надзвичайно небезпечними через свою токсичність і радіаційність.

Розглядаючи означену проблематику, слід наголосити на тому, що вагомої екологічної шкоди морській екосистемі Азовського та Чорного морів принесло підірвання Каховської ГЕС у червні 2023 року. Це був один із найболючіших екологічних ударів по водному фонду України. Після цієї

катастрофи уздовж узбережжя морів плавали трупи тварин, людей, величезні купи сміття, уламки будівель та споруд, що отруювали морську воду та їхню флору і фауну. За словами екологів, руйнування Каховської ГЕС спричинило значне забруднення частини Дніпра, Дніпра-Бузького лиману та Одеської затоки [2]. Необхідно також врахувати, що за оцінками експертів вищезазначена екологічна катастрофа призвела до того, що були порушені річкові системи, які не дають своєчасний фактично доступ прісної води в Азовське море, і це призводить до того, що підіймається солоність і зовсім змінюється екосистема Азовського моря [3].

Вивчаючи екологічні проблеми водних правовідносин під час дії воєнного стану в Україні, необхідно також відзначити, що в 2024 році РФ знову завдала нищівного удару по екосистемі Чорного та Азовського морів, коли було підірвано два російських танкери тіньового флоту РФ, що спричинило витік величезної кількості нафтопродуктів у море. За оцінкою екологів, через цю екологічну катастрофу загинули понад 700 птахів і понад 60 дельфінів [4] у зв'язку з тим, що у воду потрапила значна кількість токсичних речовин.

Ступінь розробленості проблеми. Особливості правових проблем охорони й раціонального використання водних ресурсів України та реформування державно-правової політики та водного законодавства України були предметом наукового дослідження провідних українських вчених таких, як: Д. О. Буцького [5], К. А. Козмуляк [6] С. В. Куренди [7], І. М. Панченко [8], А. К. Соколової [9], М. К. Черкациної [10], І. Є. Чумаченка [11] та інші.

Мета статті — вивчення та аналіз правових проблем щодо реформування водного законодавства, правової політики держави в аспекті відновлення, охорони та раціонального використання вод в Україні і збереження морського біорізноманіття в Україні у післявоєнний період.

Виклад основного матеріалу. Нині в аспекті євроінтеграційного курсу України до Європейського Союзу постає чимало завдань щодо реформування різних галузей законодавства, а особливо екологічного законодавства відповідно до стандартів Європейського Союзу. Варто відзначити, що не є винятком у цьому аспекті й водні правовідносини, які потребують реформаційних змін. Необхідно наголосити, що раціональне використання, охорона та відновлення водних ресурсів в Україні регулюється такими нормативними актами, як: Водним кодексом України [12], законами України «Про охорону навколишнього природного середовища» [13], «Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів» [14], Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції охорони та відтворення навколишнього природного середовища Азовського і Чорного морів» [15], розпорядженнями Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року» [16], «Про схвалення Водної

стратегії України на період до 2050 року» [17], «Про затвердження операційного плану реалізації у 2025–2027 роках Водної стратегії України на період до 2050 року» [18], Наказами Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Правил охорони підземних вод» [19], «Про затвердження Програми державного моніторингу вод» [20], «Про затвердження Методики визначення збитків, заподіяних внаслідок забруднення та/або засмічення вод, самовільного користування водними ресурсами» [21]. Варто також зазначити, що охорону та раціональне використання водного фонду України також врегульовують міжнародні конвенції, які ратифіковані Верховною Радою України, а саме: Конвенція про охорону підводної культурної спадщини [22], Конвенція про захист Чорного моря від забруднення [23], Конвенція щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай [24], Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів [25], Протокол про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року [26] тощо.

Аналізуючи вищезазначені документи, необхідно зазначити, що ні міжнародні документи, ні нормативно-правові акти України не врегульовують до кінця правовий механізм відшкодування завданих екологічних збитків довкіллю, а саме водним ресурсам у післявоєнний період. Після завершення війни в Україні РФ повинна буде відшкодувати завдані збитки шляхом сплати репарацій, але в правовій площині не має правового механізму, який змусив би її це зробити. Як зазначають юристи, в Україні вже розпочаті кримінальні провадження за фактом екоциду та порушення законів війни проти РФ відповідно до норм чинного Кримінального кодексу України, але в правовій площині відсутні норми права, які зобов'язували б державу–агресора понести кримінальну відповідальність і відшкодувати збитки за пошкодження водних ресурсів України.

Відповідно до вищезазначеного, вважаємо, що спочатку необхідно розробити та прийняти на законодавчому рівні окремий розділ під назвою «Правова охорона природного середовища під час війни та у післявоєнний період» до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища». У цьому ключі вважаємо, що необхідно також доповнити Водний кодекс України окремим розділом «Правова охорона водних ресурсів та водного середовища під час війни та у післявоєнний період». Переконані, що ці розділи до двох нормативно-правових актів повинні містити положення щодо правового механізму здійснення оцінки реальної екологічної шкоди, яка була завдана як водному середовищу, так і всім природним ресурсам України злочинними воєнними діями РФ. У такому ключі у Водному кодексі України у вищезазначеному розділі необхідно також буде зазначити окремо щодо правової оцінки завданої воєнними діями російських військ екологічної шкоди щодо підриву водних очисних споруд, зокрема і Каховської ГЕС, які спричинили справжнє руйнування морської екосистеми Чорного та Азовського морів.

Варто також зазначити, що в розділі «Правова охорона водних ресурсів та водного середовища під час війни та у післявоєнний період», який

пропонується додати до Водного кодексу України, необхідно прописати окремими статтями правову процедуру щодо розмінування Чорного та Азовського морів і водних об'єктів, які були окуповані РФ і на території яких велися воєнні дії. У цьому контексті зазначити, що обов'язки щодо контролю та управлінням процедурою розмінування водних об'єктів та акваторій Чорного й Азовського морів покласти на Міністерство економіки, довілля та сільського господарства України, на Центр протимінної діяльності, що діє при Міністерстві оборони України, повноваження якого регулюються Наказом Міністерства оборони України «Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності центру протимінної діяльності, центру гуманітарного розмінування та центру соціально-гуманітарного реагування секретаріатом Національного органу з питань протимінної діяльності» [27], а також Законом України «Про протимінну діяльність в Україні» [28]. На регіональному та місцевому рівнях це питання має координувати Державне агентство водних ресурсів України через басейнові ради відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Типового положення про басейнові ради» [29].

Необхідно також наголосити, що у вищезазначеному розділі, який пропонується ввести у Водному кодексі України, доречно буде також прописати фінансово-правовий механізм здійснення розмінування водного середовища на території України із залученням фінансової допомоги від міжнародних партнерів. У цьому контексті варто звернутися до міжнародного еколого-фінансового проекту — EU4Green Recovery East [30], який був розроблений Європейським Союзом для екологічного відновлення природних ресурсів України у післявоєнний період і, зокрема, для розвитку сталого функціонування водного фонду України. Ця програма дасть можливість залучати міжнародні інвестиції та отримувати міжнародні гранти для відновлення і здійснення охорони вод і водної екосистеми України та забезпечити в майбутньому реформування водних правовідносин відповідно до стандартів Європейського Союзу.

Запропоновані вище правові доповнення до вищезазначених нормативно-правових актів дадуть можливість Україні на національному рівні відстоювати свої правові кордони щодо захисту природних ресурсів у цілому та окремих їх компонентів, до прикладу, вод і водного середовища у післявоєнний період. На наше переконання, це в майбутньому створить потужний правовий плацдарм на міжнародному рівні для того, щоб міжнародна спільнота сприяла створенню правових механізмів щодо зобов'язання агресора, в цьому випадку РФ, відшкодувати завдані збитки природньому середовищу України, шляхом сплати репарації за завдану екологічну шкоду. Необхідно наголосити, що екологічно чисті водойми та моря — це запорука економічного розвитку суспільства і створення сприятливої основи для розбудови сталого розвитку людства в цілому.

В аспекті вивчення питання реформування водного законодавства в Україні у післявоєнний період стикаємося також з проблемою удосконалення системи управління водними правовідносинами. Однією з нагальних проблем, за висновками експертів, є запровадження інтегрованого уп-

равління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах [17]. Здійснення таких реформаційних змін дозволить забезпечити охорону й раціональне використання вод, створення сталого водокористування, а також гарантувати безпеку прибережних вод та морів. Здійснення таких змін для України є вкрай важливим в аспекті євроінтеграції та завершення впровадження стандартів Водної Рамкової директиви Європейського Союзу. Варто також наголосити на тому, що Україні для реформування управління у водних правовідносинах необхідно наблизити водне законодавство України до нормативно-правових вимог Європейського Союзу, а саме: імплементацію Директиви Ради Європейського Союзу 91/676/ЄС від 12 грудня 1991 р. [17]. Цей документ регулює правовідносини, що пов'язані із захистом вод і водного середовища від забруднення їх нітратами через ведення великого, малого й середнього агробізнесу та внесення у сільськогосподарські землі різних хімічних добрив, які забруднюють підземні води. Ця Директива вимагає розроблення чітких правил щодо дотримання періодів та гранично допустимих норм внесення сільськогосподарськими товаровиробниками добрив і встановлення відповідних правил щодо їх зберігання. Слід наголосити на тому, що ті країни, у яких затверджена вищезазначена Директива, зобов'язані кожні чотири роки проводити моніторинг якості своєї води на національному рівні та звітувати перед Європейською Комісією.

Аналізуючи нормативно-правову базу водних правовідносин слід також зауважити, що Україні необхідно в аспекті євроінтеграції ще впровадити Директиву Європейського Парламенту і ради 2006/21/ЄС від 15 березня 2006 р. про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС [31]. Імплементація цього документа дасть можливість удосконалити українське екологічне законодавство та забезпечить заборону неконтрольованого скидання відходів у водне середовище України. Прийняття вищезазначеної Директиви зобов'яже промислові підприємства здійснити перехід на сучасні технології, що забезпечить у майбутньому зниження кількості утворених відходів, і це все зменшить негативний вплив на екологічний стан вод України. Запровадження новітніх стандартів та вимог Європейського Союзу щодо охорони та відновлення водного середовища є вкрай необхідним у післявоєнний період для гарантування екологічної безпеки українського навколишнього природного середовища.

У ключі євроінтеграції України до Європейського Союзу необхідно зазначити, що між Україною та Королівством Данією були підписані домовленості щодо співпраці в аспекті здійснення реформування й повного оновлення управління підземними водами України. Така взаємодія з однією із прогресивних держав Європи є дуже важливою, оскільки дає можливість здійснити поглиблену співпрацю у сфері моніторингу підземних вод, удосконаленню даних Державного водного кадастру, а також імплементацію європейських норм щодо охорони водних ресурсів і створення охоронних

територій («санітарних зон») [32]. У післявоєнний період для України раціональне використання та охорона вод є стратегічними напрямками розвитку й розбудови України шляхом формування екологічно безпечного водопостачання для населення. У майбутньому така співпраця допоможе повністю оновити управлінську систему водного фонду України із технічно оснащеним та якісно новим моніторингом вод і створити сучасне європейське нормативно-правове забезпечення водних правовідносин в Україні.

Висновок. Отже, після завершення війни водне законодавство України чекає багато викликів та екологічних проблем, які потрібно буде вирішувати на законодавчому рівні. Україні потрібно вже сьогодні сформулювати потужний правовий плацдарм у сфері екологічного права, зокрема і в аспекті водних правовідносин, який дав би змогу як на міжнародному, так і на національному рівнях забезпечити екологічну безпеку водному середовищу України та сприяти відновленню, охороні, раціональному використанні морів, річок, озер, внутрішніх вод країни у післявоєнний період. Спершу важливим кроком треба буде доповнити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Водний кодекс України правовими нормами, які будуть врегульовувати водні правовідносини щодо обчислення екологічної шкоди водному середовищу воєнними діями РФ та прописати правовий механізм відновлення екологічного добробуту вод України у післявоєнний період часу. Окрім цього, Україні необхідно в короткі терміни прийняти відповідні міжнародні директиви ЄС, які допоможуть створити надійне правове поле для післявоєнного відновлення водних ресурсів в Україні та забезпечать якнайшвидше запровадження реформаційних змін у цій сфері правовідносин.

Список використаних джерел

1. Шутяк С., Ляшенко Д. Механізми відшкодування екологічної шкоди, завданої морському довкіллю під час війни (28.10.2025; 12:04). *Національна асоціація адвокатів України*. URL: <https://t.ly/oNzfb>.
2. Скиба О. Вплив повномасштабної війни на екологію Чорного та Азовського морів: оцінка експертів (08.12.2025). *Полтава TODAY*. URL: <https://t.ly/OFpLo>.
3. Бадюк О. «Вода токсична, солоність зростає, дані приховують»: як війна та окупація «убивають» Азовське море (21.10.2025; 14:09). *Радіо Свобода*. URL: <https://t.ly/2KHxS>.
4. Вербовська М. Мертвий сезон (25.06.2025). *NGL.media*. URL: <https://t.ly/PZiWS>.
5. Буцьких Д. О. Стан нормативно-правового забезпечення охорони вод і відтворення водних ресурсів та способи його оптимізації. *Право і суспільство*. 2022. № 1. С. 134–140. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.1.19>.
6. Козмуляк К. А. Правове регулювання охорони довкілля під час збройних конфліктів на прикладі України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2022. Вип. 73, Т. 1. С. 174–180. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.73.28>.

7. Куренда С. В. Сучасні методологічні та методичні проблеми дослідження правового регулювання відносин щодо використання та охорони водних ресурсів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 4, Ч. 2. С. 51–57. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.7>.
8. Панченко І. М. Застосування норм міжнародного морського права в чорному морі в умовах збройного конфлікту в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Юридичні науки. 2025. Вип. 3. С. 83–87. <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2025-3-15>.
9. Соколова А. К. Правові аспекти режиму земель водного фонду. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 1, Т. 2. С. 136–140. *Інституційний репозитарій eNULAIR Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*. URL: <https://t.ly/tgwJJ>.
10. Черкашина М. К. Право людини на питну воду в Україні: деякі питання правового забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2024. С. 263–271. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.2.36>.
11. Чумаченко І. Є. Особливості правового режиму водних об'єктів, що використовуються для потреб гідроенергетики. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 3. С. 103–108. <https://doi.org/10.15421/392156>.
12. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/UonP9>.
13. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25.06.1991 р. № 1264–ХІІ. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/s3AUu>.
14. Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів. Закон України від 22.03.2001 р. № 2333–ІІІ. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/8W-rE>.
15. Про затвердження Концепції охорони та відтворення навколишнього природного середовища Азовського і Чорного морів. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.1998 р. № 1057. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/U8ORx>.
16. Про затвердження Державної цільової програми комплексного водозабезпечення територій, які зазнали впливу воєнних дій, на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.09.2024 р. № 884–р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/T1kNR>.
17. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 р. № 1134–р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/wmjo>.
18. Про затвердження операційного плану реалізації у 2025–2027 роках Водної стратегії України на період до 2050 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.12.2025 р. № 1412–р. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/QMbTP>.
19. Про затвердження Правил охорони підземних вод. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 11.05.2023 р. № 325. *Верховна Рада України. Законодавство України*. URL: <https://t.ly/9K6uk>.
20. Про затвердження Програми державного моніторингу вод. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від

- 20.01.2025 р. № 84. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/nnrT4>.
21. Про затвердження Методики визначення збитків, заподіяних внаслідок забруднення та/або засмічення вод, самовільного користування водними ресурсами. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 21.07.2022 р. № 252. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/ENqVC>.
22. Конвенція про охорону підводної культурної спадщини від 02.11.2001 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/Ogmjh>.
23. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення від 21.04.1992 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/OzYWY>.
24. Конвенція щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай від 01.06.1994 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/wjb-Y>.
25. Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів від 02.02.1971 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/VOnig>.
26. Протокол про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року від 17.06.1999 р. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/ACcMm>.
27. Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності центру протимінної діяльності, центру гуманітарного розмінування та центру соціально-гуманітарного реагування секретаріатом Національного органу з питань протимінної діяльності. Наказ Міністерства оборони України від 09.01.2023 р. № 9/3/5. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/1azcQ>.
28. Про протимінну діяльність в Україні. Закон України від 01.01.2024 р. № 2642–VIII. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/YaJTU>.
29. Про затвердження Типового положення про басейнові ради. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 26.01.2017 р. № 23. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/5x7NA>.
30. ЄС запускає новий проєкт для екологічного відновлення України – Світлана Гринчук повідомила деталі (14.03.2025; 14:20). *Знай.UA.* URL: <https://t.ly/wqEjf>.
31. Директива 2006/21/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 15.03.2006 р. про управління відходами видобувної промисловості та про внесення змін до Директиви 2004/35/ЄС. *Верховна Рада України. Законодавство України.* URL: <https://t.ly/tsfGG>.
32. Україна та Данія запускають практичну роботу з реформування управління підземними водами. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (23.01.2026; 15:43). *Урядовий портал.* URL: <https://t.ly/n3eHH>.

Декларації

Дослідження виконано без зовнішнього фінансування у рамках наукової теми кафедри трудового, земельного та господарського права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова: «Правове забезпечення трудових, земельних та господарських відносин в Україні на умовах сталого розвитку (номер державної реєстрації 0123U010463).

Конфлікту інтересів у авторки немає.

Авторка не використовувала інструментів штучного інтелекту та підтверджує самостійність виконання дослідження, формування аргументації та висновків.

Надійшла до редакції	03.02.2026	Оприлюднена онлайн	25.03.2026
Прийнята до друку	24.03.2026	Опублікована	30.03.2026

Anna MISINKEVYCH

(Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law)

Peculiarities of Water Legislation Reform in the Post-War Period in Ukraine

The article examines environmental and legal issues related to water resources in Ukraine. In his scientific work, the author analyses the critical ecological state of the Black and Azov Seas, rivers, lakes, and groundwater in Ukraine since the beginning of the full-scale invasion of the Russian Federation into our territory and the global nature of the environmental damage caused by the enemy's military actions to these natural resources. In this area, legal relations are monitored using statistical data from official public sources and from sources of state executive authorities regarding the environmental disaster observed in the aquatic environment of Ukraine. It should be noted that the institute of reparation of Russian funds to Ukraine for damage caused to the natural environment, including the water fund of Ukraine, and ways of its implementation in the legal sphere are being studied. The article examines national regulatory legal acts, international treaties, and conventions in the field of water relations, which are aimed at protecting and rationally using water, and legal gaps in the field of water relations, which Ukraine, together with international partners, is obliged to address for a prosperous environmental future for society as a whole. In the context of our country's integration into the European Union, we need to implement many more European Union directives on environmental legislation related to water resources at the national level and to reform the management apparatus of Ukraine's water fund. In this regard, the author examines the mechanism of international cooperation between Ukraine and the Kingdom of Denmark to improve and update groundwater management in our country in the post-war period. The study notes the need to reform water monitoring at the state level to meet modern European standards and requirements and to create sanitary protection zones for the aquatic environment in Ukraine to protect and restore our water resources, ensure the continued existence of ecologically healthy flora and fauna in them, and ensure their future protection and restoration.

Keywords: *water fund, Black Sea, Sea of Azov, water legal relations, water legislation, international treaties, reparation of Russian funds to Ukraine, water monitoring, inland water management.*